

2015-imi novembarip ulluisa 23-anni Inatsisartut Sanaartornermut Ataatsimiititaliaanut allakkat

Sooq-unga takinerusumik mittarfeqarusuttugut?

Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfii pingaarnersaanni nunamilu ineriartortitsisoqarnissaa kissaatigineqarpoq. Nunanut sanilerisatsinnut tikeraarnerup takutippaa attaveqaatit pitsaasut piorsaaajuarnissamut aalajangiisuulluinnartut.

Takornariaqarneq ullumikkut Islandimi inuussutissarsiutit annersaraat. Tamanna piorsarluakkanik attaveqaateqaraanni aatsaat pisinnaavoq.

Savalimmiuni mittarfiup 1799 meterinut tallineqarnerata kingorna ukiup affaa qaangittooq takornariat tikittartut 10 procentinik amerleriartut misigisimavaat.

Timmisartukkut attaveqaatit sukkanerusut akikinnerusullu kisimik takornariaqarnermik nukittorsaataasinnaasut upperinngilarput. Nuummi aningaasaleerusuttut aamma amerlissapput. Tamanna namminersorluni inuussutissarsiuteqartut nunanit tamalaaneersut sulinerannut oqilisaataassaaq aammalu pisortat oqartussaasut ullumikkut Atlantikoq qulaallugu angalanissanut bilitsisisarnerpaat sipaaruteqarujussuarnerannik kinguneqassaaq.

Nunatsinni timmisartukkut angalasartut 60 procentii ullumikkut Nuummiit K benhavniliartartuupput.

Innuttaasutta pitsaannerusunik angalanissamut periarfissaqarnissaat kissaatigaarput. Ullumikkut Savalimmiuniit 988 koruuneerluni K benhavniliartartoqarsinnaavoq. Nunatsinni taamatut akeqartitsisoqaraluarpat ilaqutariit SIK tunngavigalugu akissarsiaqartinneqartut silarsuarmik misigisaqarnissaminnut akissaqalissagaluarput aammalu namminneq ilisimasanik katersillutillu takusaqartarlutik.

Sooq 1799 meterinik oqarpugut?

Nuummi mittarfiup tallineqarnissaa misissuleratsigu periarfissat arlallit misissorpavut. Mittarfik 2200 meteriugaluarpat iluaqutissat amerlanerusut takusinnaavagut, kisianni mittarfik 1799 meterisut taktigisoq aalajangiunnarlugu aalajangerpugut. Namminersunngilagut kommuniuvugulli aamma suliaasarujussuup taassuma naammassineqarnissaanut, tassa 2200 meterisut takitigisumik mittarfiliorneq, aningaasassaqluta naliliinngilagut.

Aamma mittarfiit ataqatigiissut ilusilersorneqarnerat pillugu nunamut tamarmut politikerisulli qujanartumik ernumassuteqanngilagut. Nuummit isigalugu Airbus 319-imik K benhavniliartarnerit aamma Dash 8-Q400-mik Keflavikkiliartarnerit siuariaataarujussuarput. Nuummi innuttaasuinnaanngitsoq aammali Tunumi innuttaasunut Islandikkoorlutik aamma Paamiuni innuttaasunut timmisartorusuttunut, tassami ornitassaminnukartillutik ataasiaannarlutik akunnittartussaagamik.

Nuummi mittarfik 1799 meterinngoraluarpat 2199 meterinngoraluarpalluunniit nunatsinni mittarfiit ulappunnerpaaffigisussaagaat qularutiginnilarput. Kinaluunnii Sisimiut kujataani najugalik Europaliarniarluni Ilulissatigooqqaarusussasoq upperinngilarput.

Mittarfik 2200 meterisut takitigisoq mittarfimmit 1799 meterinik takitigisumit Kommuneqarfik Sermersuumut pitsaanerussava? Aap. Tamanna qularutissaanngilaq. Taamaattorli Inatsisartut mittarfimmik 1799 meterisut takitigisumik tunniussaqaassappata tamanna qujarutissavarput. Tamanna ullormikkornit pitsaanerujussuussaaq.

Kisianni mittarfiit tannersaat Nuummisappat tamanna nunamut tamarmut pitsaanerpaassasoq qularutiginnilarput. Taamaallilunimi mittarfiit ataqatigiissut ilusilersorneqarsinnaanngussapput.

Mittarfissaq tunngavissinniarlugu qanoq iliussaagut?

Nunatsinni attaveqaatinik ineriartortitsinermi peqataarusuppugut. Taamaattumik Nuummi mittarfissaq nutaaq akuersissutigineqarmat sanaartugassanut missingersuutini attaveqaatinut tunngavissiissutissanik 140 millioner koruuninik immikkoortitsinikuuvugut. Aningaasat tamakku aqqusinernut, ikaartarfinnut aamma nunaminertanik ineriartortitsinernut atorneqaassapput. Tamatuma malitsigisaanik Inuussutissarsiuteqarfimmik taasatsinnik pilersaruteqalerpugut. Taanna ataatsimoortumik inuussutissarsiuteqarfiussaaq talittarfittaamiit mittarfiup tungaanoortussaq. Tassaniissapput oqimaannerusunik inuussutissarsiuteqarfiit silarsuarmut avatangiisitsinnut assartuussinissamik pinngitsuuisinnaanngitsut. Tamanna ilutigalugu angallassissutit oqimaatsut illoqarfiup qeqqa ungaqqullugu ingerlasalissapput.

Inuussutissarsiuteqarfiliorneq aallarteruttorpoq aamma ukiup tulliani inuussutissarsiuteqarfik allanngoriartulissaaq.

Mittarfiliorneq tunngavissinniarlugu mittarfimmut aqqusinermik allanngortitsinissamut ukiuni aggersuni missingersuutini 23 millioner koruunit aamma immikkoortinnikuuagut, Inatsisartummi mittarfimmik talliliinissaq akuersissutigipassuk tamanna pisariaqalissaaq.

Mittarfik immini piorsaatitsissanngilaq. Piorsaanissamut tunngavissiiginnassaaq. Sutigut tamatigut piorsaanissat tunngavissinnissaannut piareersimavugut. Mittarfiit takinersaat sumut inissinneqassanersoq eqqarsaatersuutigineqalerpat tamanna Inatsisartut isumaliortersuutiminnut ilannguttariaqaraat aamma isumaqarpugut.

I hQanoq aningaasaleeqataarususseqartigaagut?

Naalakkersuisoqarfimmi sulisunik arlaleriarluta ataatsimeeqateqartarnitsinni - allaffimmiut politikerillu - sapinngisatsinnik tunniusseqataajumalluta piareersimalluta erseqqissaatigisarparput. Mittarfimmut aningaasaleerusuppugut, nammineq sanarusupparput. Sanaartornerup aallartinnissaanut qanoq iliortariaqarnernut tamanut piareersimavugut. Manna tikillugu Naalakkersuisut taamatut suleqatigiinnissamut ilanngukkusussimangillat.

Kisianni uagut suli tunniussaqaarusuppugut. Assersuutigalugu imatut pisoqariataarsinnaasoq takorloorsinnaavarput; Namminersorlutik Oqartussat Nuummi 2200 meterisut takitigisumik

mittarfiliorput, taava uagut kommunitut illorsuaq aallariartortarfik, biilnut inissiisarfii
aqquserngillu sananissaat isumagissavavut.

Nummi mittarfiup tallineqarnissaanik kissaammut kommunalbestyrelse isumaqatigiissoq
tunuliaqutaavoq aamma kissaatigineqartup piviusunngortinneqarnissaanut annertungaatsiartumik
iliuuseqarnissatsinnut piumassuseqarpugut.

Attaveqarneq

Nunami attaveqaatinik pilersaarutit – siullermik umiarsualiviit mittarfiillu pillugit aalajangiinerit – kommunimi inoqarfiit ineriartornissaannut pingaaruteqarluinnartussaapput. Nalaakersuisut assartuussineq pillugu isumalioqatigiissitaliorput Namminersorlutik Oqartussat assartuussineq pillugu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu imminut aningaasaqarnikkut ingerlattumik anguniagassatut takorluugaat tunngavigalugit suliassinneqartumik, aamma takorluukkap qanoq anguniarneqarsinnaanera pillugu assersuusiortussamik. Assartuussineq pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa 2011-mi januarimi saqqummersinneqarpoq taannalu assartuussinermut tunngasunik kommunimi pilersaarusionermut tamarmut pingaarnertut tunngaviliisuvoq.

Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaata piviusunngortinneqarnissaa kommunimi inoqarfinnut arlalinnut sunniuteqartussaavoq. Kingunerisinnaasai aamma kommunimut pilersaarummut matumunnga sunniutissai naatsumik uani eqqaaneqarput ima:

- •Nuummi mittarfiup allamut inissinneqarnissaa imaluunniit allinissaa. Tamatumani aalajangiineq illoqarfiup ineriartortinneqarnissaanut aalajangiilluinnartussaavoq, taamaattumillu iliuuserisinnaasat assigiinngitsut ilanngunneqarput, illoqarfiup assigiinngitsutigut ineriartortinnissaanut periusissaq pitsaasoq angujumallugu.
- •Nuummi Qeqertani containerinut umiarsualivik nutaaq. Taamatut inissiineq kommunimut pilersarummut ilanngunneqarpoq immikkoortoq inuussutissarsiuteqarfittut nutaatut inissillugu.
- Mittarfiup Kulusumiit Tasiilamut nuunna. Nuussineq taanna aalajangersimasutut ilanngunneqanngilaq. Nuussineq taanna ilaatinneqanngilaq. Pilersaarusiari piviusunngortinneqassappat tamanna illoqarfimmut assut pingaaruteqartussaavoq aamma kommunimut pilersaarusionermut, taamaattumillu taanna iluarsineqartariaqassalluni.
- •Mittarfiup Ittoqqortoormiunut nuunna. Nuussineq taanna ilaatinneqanngilaq, nunaminertamik atugassiisoqarani imaluunniit suliassanngorlugu illoqarfiup ineriartortinneqarnissaa pillugu iliuusissamut sunniuteqartussatut. Pilersaarusiari piviusunngortinneqassappat tamanna illoqarfimmut assut pingaaruteqartussaavoq aamma kommunimut pilersaarusionermut, taamaattumillu taanna iluarsineqartariaqassalluni.

Inuussutissarsiornerup aaqqissugaanera

Piffissani pilersaaruteqarfiusuni kommunalbestyrelse imaaliorusuppoq:

- Inuussutissarsiornermi aaqqissuussinerup arlalinnik sammiveqartup ineriartortinneqarnissaanut kommune peqataarusuppoq, soorlu nunaminertanik suliffeqarfiusunik pilersitsinikkut, suliffiit mikisut akunnattumillu angissuseqartut inissiffiginnaasaat, kiisalu aallarnisaasunik, suliffeqarfinnik aningaasalersuisunillu kajungertitsinikkut.

Inuussutissarsiornermi qitiuffiit marluk

Nummi nunaminertat inuussutissarsiorfiusut ineriartortinneqarnerini marluinnik sammiveqartunik ilanngutsitsiniarneq sulissutigineqarpoq:

- Nunaminertat inuussutissarsiuutinut oqinnernut allaffissornermut siunertaqartut, sullissiviit inuussutissarsiuutillu nutaaliortut illoqarfiup qeqqanut katersuutsinniarneqassapput,

ataqatigiissitsinermik sunniutit suliffeqarfiillu akornanni ataqatigiinneq annertunerpaajusussatut naatsorsuutigineqarsinnaammat. Pisariaqartitat ilarujussui illoqarfiup qeqqani suliniuteqarfiusut iluisa ineriartortinneqarnerisa ilaanni naammassineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

- Inuussutissarsiutinut anginerusunut, soorlu suliffeqarfiit pilersuisuusut, assartuisut, suliffissuaqarfiit sanaartornermillu sammisaqartut talittarfissami ataatsimoortillugit inissineqassapput, nunaminertallu inuussutissarsiutinut pioreersunut Pukuffiup eqqaanut. Sammisaq tamanna ataatsimoortillugu, Inuussutissarsiordermi ataqatigiiffik, piffissami takkuttussami aallunneqassaaq.

Inuussutissarsiuteqarfik

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliorniarmoq:

- Atlantikkukoortatinut umiarsualivik salliutillugu Qeqertat ilanngunneqarnerisigut.
- Maannakkut umiarsualiviusup allanngortinneqarnissaa salliutillugu
- Qeqertaniit Ilisimatusarfimmut inuussutissarsiutinut aamma umiarsualiveqarfissamik inuussutissarsiutinut annertunerusunut ataatsimoortumik inissisimaffissamik pilersitsinissamik suliaqarneq.

Inuussutissarsiutinut aamma umiarsualiveqarfissamik ataatsimoortumik inissisimaffissamik pilersitsinissaq.

Nuuk assortorneqarsinnaanngitsumik Nunatsinni inuussutissarsiornermi qitiusutut inississimavoq. Tamatumani ingammik inuussutissarsiutit annertunerusut assartuinnermut, pilersitsinermut aamma assassornermut tunngasut eqqarsaatigalugit. Inuussutissarsiutini taakkunani Nuup inissisimanera tapersorsorniarlugu aamma pitsanngorsarniarlugu piffissami ingerlasumi sulissutigineqarniarpoq assartuinnermi aamma inuussutissarsiornermi qitiusoq, Qeqertani inuussutissarsiornermut umiarsualivik aamma maannakkut

suliffeqarfiit inissisimaffiat Pukuffik aallaavigalugit.

Tamatuma kingorna Inuussutissarsiuteqarfimmiilissapput Qeqertani umiarsualivik nutaaq, ikuallaavik nutaaq aamma Pukuffiup eqqaani inuussutissarsiuteqarfik allisaq. Tassunga tunngatillugu ataatsimoortumik inuussutissarsiuteqarfiusumi attaveqaatit pitsanngorsarneqarnissaat aalajangiisuulluinnarput, taamaalillutik namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut umiarsualivimmiit inuussutissarsiuteqarfiusumut angallannerat pitsaanerpaaffimmiinniassammat. Taamaattumik Qeertaniit Sarfaarsunnut ikaartarfiliisoqarnissaa sulissutigineqassaaq aamma inuussutissarsiuteqarfikkut attavissaq nutaaq sulissutigineqassaaq. Angerlarsimaffimmit suliffimmut aqqusinertigut angallanneq pitsanngorsarniarlugu Sarfaannguit eqqaanni putorsuaq allineqassaaq.

